

GEWONE ZITTING 2016-2017

1 FEBRUARI 2017

**BRUSSELS
HOOFDSTEDELIJK PARLEMENT**

VOORSTEL VAN RESOLUTIE

**stekkende tot de gedeeltelijke openstelling
van het domein van Laken voor het publiek**

(ingediend door de heer Arnaud PINXTEREN (F), mevrouw Annemie MAES (N), mevrouw Evelyne HUYTEBROECK (F), de heer Arnaud VERSTRAETE (N), mevrouw Céline DELFORGE (F), de heer Alain MARON (F), mevrouw Zoé GENOT (F), de heer Christos DOULKERIDIS (F), mevrouw Barbara TRACHTE (F) en mevrouw Isabelle DURANT (F))

Toelichting

« Het Gewest is over het algemeen goed voorzien van groenvoorzieningen. Die zijn echter niet evenwichtig verspreid en in de dichtbebouwde centrale zone is op sommige plaatsen een schrijnend gebrek aan groen. In het centrum en de armste gemeenten is momenteel een gebrek aan ontspannings- en speelruimte, hoewel die onontbeerlijk is voor het welzijn van de bewoners. ». Dat uittreksel uit het ontwerp van Gewestelijk Plan voor Duurzame Ontwikkeling blijkt duidelijk uit de kaart met de « gebieden met een tekort aan voor het publiek toegankelijke groene ruimten »¹.

Het merendeel van die gebieden met een tekort ligt langs het kanaal, en het noordelijk deel ervan wijkt niet af van die regel. Laag Schaarbeek, de Masuiwijk en laag Laken hebben inderdaad te weinig grote en goede groene ruimten.

Op grond van die vaststelling, neemt het ontwerp van Gewestelijk Plan voor Duurzame Ontwikkeling de meeste ervan hoogstwaarschijnlijk op in een zone voor vergroening en voorziet daar in een onderzoek voor de aanleg van twee groene zones.

1 Zie Natuurplan – Kaart 01_1 : http://www.leefmilieu.brussels/sites/default/files/user_files/o1_1_annexenl.pdf.

SESSION ORDINAIRE 2016-2017

1ER FÉVRIER 2017

**PARLEMENT DE LA RÉGION
DE BRUXELLES-CAPITALE**

PROPOSITION DE RÉOLUTION

**visant à l'ouverture partielle du
domaine de Laeken au public**

(déposée par M. Arnaud PINXTEREN (F), Mmes Annemie MAES (N), Evelyne HUYTEBROECK (F), M. Arnaud VERSTRAETE (N), Mme Céline DELFORGE (F), M. Alain MARON (F), Mme Zoé GENOT (F), M. Christos DOULKERIDIS (F), Mmes Barbara TRACHTE (F) et Isabelle DURANT (F))

Développements

« La Région de Bruxelles-Capitale est globalement bien pourvue en espaces verts. Néanmoins, la répartition n'est pas équilibrée et la zone centrale densément construite souffre à certains endroits d'un manque criant d'espaces verts. Le centre et les communes les plus pauvres connaissent actuellement un manque d'espaces de détente et de jeu, pourtant indispensables au bien-être des habitants ». Cet extrait du projet de Plan régional de développement durable est extrêmement bien illustré par la carte des « zones de carence en espaces verts accessibles au public »¹.

Ces zones de carence sont pour la plupart situées le long du canal et la portion nord de celui-ci n'échappe pas à la règle. Le bas de Schaarbeek, le quartier Masui et le bas de Laeken souffrent en effet d'un déficit d'espaces verts vastes et de qualité.

C'est d'ailleurs très certainement en se fondant sur ce constat que le projet de Plan régional de développement durable inscrit la plupart de ces zones dans un périmètre de zone de verdoisement et y prévoit la réalisation ou l'étude d'implantation de deux espaces verts.

1 Voir Plan Nature – Carte 01_1 : http://www.environnement.brussels/sites/default/files/user_files/o1_1_annexfr.pdf.

Gebieden met een tekort aan openbare groene ruimten

Plantendek van de gebieden met een tekort aan openbare groene ruimten

- Zones met openbare groene ruimten
- Openbare groene ruimten

Leefmilieu Brussel – BIM
op basis van BRAT (2009)
en Van de Voorde *et al.* (2010)

Zones de carence en espaces verts publics

Couverture végétale des zones de carence en espaces verts publics

- Zones pourvues en espaces verts publics
- Espaces verts accessibles au public

Bruxelles Environnement – IBGE
sur base de BRAT (2009)
et Van de Voorde *et al.* (2010)

Nochtans ligt er daar al een enorme groene zone. Het koninklijk domein van Laken, met een oppervlakte van 186 ha, meer dan die van de gemeente Sint-Joost-ten-Node, 1,5 maal het Terkamerenbos (122 ha) of gelijk aan 250 voetbalvelden, is thans niet toegankelijk voor het publiek.

De (gedeeltelijke) openstelling van dat domein voor het publiek zou dus een enige kans zijn om die kanaalzone en de naburige wijken te voorzien van een groot gebied voor verademing en extra recreatie. Dat zou tevens bijdragen tot de stedenbouwkundige en kwalitatieve ontwikkeling van het noordelijk gedeelte van het kanaal en de omgeving ervan.

Pourtant dans cette zone, un énorme espace vert existe. D'une superficie de 186 ha, soit plus que la superficie de la Commune de Saint-Josse-ten-Noode, 1,5 fois le Bois de la Cambre (122 ha) ou l'équivalent de plus de 250 terrains de football, le domaine royal de Laeken n'est actuellement pas accessible au public.

L'ouverture (partielle) de ce domaine au public constituerait donc une opportunité unique d'offrir à cette zone du canal et à ses quartiers avoisinants un vaste espace de respiration et de loisirs supplémentaires. Elle participerait également à l'évolution urbanistique et qualitative du tronçon nord du canal et de ses alentours.

De helft van de Brusselse bevolking woont in een zone die minder dan twee kilometer van het kanaal verwijderd is, maar die dichtbevolkte zone telt weinig of geen echte parken. Door de gedeeltelijke openstelling van het koninklijk domein, zou die zone van de hoofdstad van Europa dus ruimschoots genieten van een echte groene zone voor verpozing en verademing, net als het Terkamerenbos in het zuiden van ons Gewest.

De openstelling zou kunnen gebeuren via de bestaande toegangshekken en wegen: de Paleizenstraat over de Bruggen, de Grotstraat, het Onze-Lieve-Vrouw Voorplein van Laken, alsook de andere kant van het park, waar toegang mogelijk is via de grote poort aan de Van Praetbrug.

De openstelling van het park zou tevens de mogelijkheid bieden het oude station van het koninklijk park, vlak naast de spoorwegbrug, alsook het lustpaviljoen van het park, opnieuw in gebruik te nemen. Die liggen vlak bij de muur aan de kanaalzijde, waarin opnieuw een toegang kan gemaakt worden, zoals in de XVIII^{de} eeuw.

Het domein van Laken is opgelijst en in kaart gebracht als onderdeel van het gewestelijk groen erfgoed. De fauna en flora ervan werd geïnventariseerd. Het domein behoort de facto tot het groene en blauwe netwerk van het Gewest. Het feit dat het tot op heden niet toegankelijk is voor het publiek maakt het tot een zeer rustige plek, wat biodiversiteit in de hand werkt. Om dat natuurlijk en ecologisch erfgoed te bewaren, zou dus uiteraard zeer bijzondere aandacht vereist zijn om het – zelfs gedeeltelijk – open te stellen voor het publiek. De knowhow van Leefmilieu Brussel ter zake is zodanig dat men geheel gerust mag zijn over de bewaring en het redelijk gebruik van de natuursite, zelfs als die gedeeltelijk voor het publiek wordt opengesteld.

Tot slot moet de veiligheid en de bescherming van de privacy van de koninklijke familie absoluut gewaarborgd worden. De topografie van de site lijkt het redelijk makkelijk te maken om het zuidoostelijke derde van het domein af te bakenen wegens de aanwezigheid van tal van vijvers. Het openstellen van die zone lijkt ons dus volkomen denkbaar en realistisch.

Het voorbeeld van het koninklijk park van Oslo, in Noorwegen, dat opengesteld is voor het publiek, kan in vele opzichten een inspiratiebron zijn.

De (gedeeltelijke) openstelling van het domein van Laken is dus niet alleen nodig en wenselijk, maar ook mogelijk zonder te hoge kosten of grote aanpassingen op het vlak van de beveiliging.

Alors que la moitié de la population de Bruxelles vit dans un périmètre situé à moins de deux kilomètres du canal, cet espace densément peuplé ne comporte pourtant que peu ou pas de véritable zone de parc. Par l'ouverture partielle du domaine royal, cette zone de la capitale de l'Europe bénéficierait largement d'un véritable espace vert pour se délasser et respirer à l'instar du Bois de la Cambre dans le sud de notre Région.

L'ouverture pourrait se faire via les grilles d'accès et chemins existants : rue des Palais Outre-Ponts, rue de la Grotte, parvis Notre-Dame ainsi que de l'autre côté du parc grâce à l'accès par la grande grille située au pont Van Praet.

Ouvrir le parc permettrait aussi de remettre en usage l'ancienne gare royale, juste à côté du pont du chemin de fer ainsi que le pavillon de plaisance du parc, situé tout près du mur côté canal dans lequel un accès pourrait être rétabli comme au XVIIIème siècle.

Le domaine de Laeken est répertorié et cartographié en tant qu'élément du patrimoine vert régional. Il a fait l'objet d'inventaires faunistiques et floristiques. Il appartient de facto, au maillage vert et bleu de la Région. Le fait qu'il soit inaccessible au public jusqu'à ce jour se traduit par une grande quiétude du site, ce qui favorise la biodiversité. Afin de préserver ce patrimoine naturel et écologique, une ouverture au public, même partielle, devrait évidemment faire l'objet d'une attention toute particulière. Le savoir-faire de Bruxelles Environnement en la matière est de nature à rassurer pleinement quant à la préservation et à l'usage raisonné du site naturel, même s'il devenait pour partie public.

Enfin, la sécurité et la protection de la vie privée de la famille royale devront impérativement être garantis. La topographie du site semble permettre assez aisément d'isoler le tiers sud-ouest du domaine en raison de la présence d'un réseau d'étangs. Une ouverture au public de cette zone nous semble donc parfaitement envisageable et réaliste.

L'exemple du parc royal d'Oslo, en Norvège, ouvert au public peut d'ailleurs à maints égards constituer une source d'inspiration.

L'ouverture (partielle) du domaine de Laeken est donc non seulement nécessaire et souhaitable, elle est également possible sans grands frais ni grandes adaptations en matière de sécurisation.

Arnaud PINXTEREN (F)
Annemie MAES (N)
Evelyne HUYTEBROECK (F)
Arnaud VERSTRAETE (N)
Céline DELFORGE (F)
Alain MARON (F)
Zoé GENOT (F)
Christos DOULKERIDIS (F)
Barbara TRACHTE (F)
Isabelle DURANT (F)

VOORSTEL VAN RESOLUTIE

strekkende tot de gedeeltelijke openstelling van het domein van Laken voor het publiek

Het Brussels Hoofdstedelijk Parlement,

Aangezien het van levensbelang is voor de gezondheid om te voorzien in natuurlijke ontspannings- en speelzones voor de Brusselaars, teneinde hun absoluut noodzakelijk welzijn te waarborgen ;

Aangezien het Brussels Gewest over het algemeen goed voorzien is van groene ruimtes, maar de spreiding ervan niet evenwichtig is ;

Aangezien de dichtbebouwde en bewoonde centrale zone een schrijnend gebrek aan groene zones vertoont ;

Aangezien het ontwerp van het Gewestelijk Plan voor Duurzame Ontwikkeling dat bevestigt en aantoon op een kaart van de « Gebieden met een tekort aan voor het publiek toegankelijke groene ruimten » ;

Aangezien het merendeel van die zones met een tekort langs het kanaal gelegen zijn en het noordelijk gedeelte ervan niet afwijkt van die regel ;

Aangezien laag Schaarbeek, de Masui-wijk en laag Laken inderdaad een tekort vertonen aan ruime en degelijke groene zones ;

Aangezien het ontwerp van het Gewestelijk Plan voor Duurzame Ontwikkeling de meeste van die zones opneemt in een zone voor vergroening en daar een onderzoek plant voor de aanleg van twee groene zones ;

Aangezien die noordelijke zone van het kanaal een enorme groene zone telt, met een oppervlakte van 186 ha, te weten het koninklijk domein van Laken ;

Aangezien de (gedeeltelijke) openstelling van dat domein voor het publiek een unieke kans zou zijn om die zone van het kanaal en de naburige wijken te voorzien van een groot extra verademings- en recreatiegebied ;

Aangezien die (gedeeltelijke) openstelling tevens zou bijdragen tot de stedenbouwkundige en kwalitatieve ontwikkeling van het noordelijk gedeelte van het kanaal en de omgeving ervan ;

Aangezien het koninklijk domein van Laken opgelijst en in kaart gebracht is als onderdeel van het gewestelijk groen erfgoed, en het bijgevolg logisch zou zijn om dat erfgoed (gedeeltelijk) toegankelijk te maken voor de Brusselaars ;

Aangezien de knowhow van Leefmilieu Brussel ter zake zodanig is dat men geheel gerust mag zijn over de bewaring en het redelijk gebruik van de natuursite, zelfs als die gedeeltelijk voor het publiek wordt opengesteld ;

PROPOSITION DE RÉSOLUTION

visant à l'ouverture partielle du domaine de Laeken au public

Le Parlement de la Région de Bruxelles-Capitale,

Vu la nécessité vitale et sanitaire d'offrir des espaces naturels de détente et de jeu aux Bruxellois afin de garantir leur indispensable bien-être ;

Vu que la Région de Bruxelles-Capitale est globalement bien pourvue en espaces verts mais que leur répartition n'est pas équilibrée ;

Vu que la zone centrale densément construite et habitée souffre d'un manque criant d'espaces verts ;

Vu que le projet de Plan régional de développement durable confirme et illustre cette réalité en cartographiant les « zones de carence en espaces verts accessibles au public » ;

Vu que ces zones de carence sont pour la plupart situées le long du canal et que la portion nord de celui-ci n'échappe pas à cette règle ;

Vu que le bas de Schaerbeek, le quartier Masui et le bas de Laeken souffrent en effet d'un déficit d'espaces verts vastes et de qualité ;

Vu que le projet de Plan régional de développement durable inscrit la plupart de ces zones dans un périmètre de zone de verdoisement et y prévoit la réalisation ou l'étude d'implantation de deux espaces verts ;

Vu que dans cette zone nord du canal, un énorme espace vert existe, d'une superficie de 186 ha, à savoir le domaine royal de Laeken ;

Vu que l'ouverture (partielle) de ce domaine au public consisterait une opportunité unique d'offrir à cette zone du canal et ses quartiers avoisinants un vaste espace de respiration et de loisirs supplémentaire ;

Vu que cette ouverture (partielle) participerait également à l'évolution urbanistique et qualitative du tronçon nord du canal et de ses alentours ;

Vu que le domaine royal de Laeken est répertorié et cartographié en tant qu'élément du patrimoine vert régional, il serait logique que ce patrimoine soit (partiellement) accessible aux Bruxellois ;

Vu que le savoir-faire de Bruxelles Environnement en matière de gestion d'espaces verts est de nature à rassurer pleinement quant à la préservation et à l'usage raisonné du site naturel, même partiellement rendu public ;

Aangezien de topografie van de site het redelijk makkelijk lijkt te maken om het zuidoostelijke derde van het domein af te bakenen wegens de aanwezigheid van tal van vijvers, en zo te zorgen voor de veiligheid en de bescherming van de privacy van de koninklijke familie ;

Gelet op de buitenlandse voorbeelden, zoals het koninklijk park van Oslo, in Noorwegen, dat opengesteld is voor het publiek, die in vele opzichten een inspiratiebron kunnen zijn ;

Overwegende dat de (gedeeltelijke) openstelling van het domein van Laken dus niet alleen wenselijk, maar ook noodzakelijk is ;

Overwegende dat dergelijke openstelling mogelijk is zonder grote kosten of aanpassingen voor de beveiliging ;

Verzoekt de Brusselse Hoofdstedelijke Regering :

- zo vlug mogelijk onderhandelingen te starten met de Koninklijke Schenking teneinde de (gedeeltelijke) openstelling van het domein van Laken te verwezenlijken ;
- dat project op te nemen in de noodzakelijke heraansluiting van het natuurlijk waternet van de Molenbeekvallei.

Vu que la topographie du site semble permettre assez aisément d'isoler le tiers sud-ouest du domaine en raison de la présence d'un réseau d'étangs et ainsi d'assurer la sécurité et la protection de la vie privée de la famille royale ;

Vu les exemples étrangers tel que le parc royal d'Oslo, en Norvège, ouvert au public, qui peuvent constituer des sources d'inspiration ;

Considérant que l'ouverture (partielle) du domaine de Laeken est donc non seulement souhaitable, mais aussi nécessaire ;

Considérant qu'une telle ouverture est possible sans grands frais ni grandes adaptations en matière de sécurisation ;

Demande au Gouvernement de la Région de Bruxelles-Capitale :

- d'entamer au plus vite des négociations avec la Donation Royale en vue de concrétiser l'ouverture (partielle) du domaine royal de Laeken au public ;
- d'intégrer ce projet dans la nécessaire reconnexion du réseau hydrique et naturel de la vallée du Molenbeek.

Arnaud PINXTEREN (F)
 Annemie MAES (N)
 Evelyne HUYTEBROECK (F)
 Arnaud VERSTRAETE (N)
 Céline DELFORGE (F)
 Alain MARON (F)
 Zoé GENOT (F)
 Christos DOULKERIDIS (F)
 Barbara TRACHTE (F)
 Isabelle DURANT (F)